

Uvod

Tokom komunikacije, mi ne razmenjujemo samo informacije. Mi neprestano šaljemo i signale o vrsti odnosa koji imamo prema sagovorniku. Pri tom je naš stil komuniciranja – bilo na nivou sadržaja, ili na nivou odnosa – uvek i kulturno uslovljen. To se odnosi na, npr., glasnoću, gestikulaciju, blizinu ili distancu prema sagovorniku, telesni kontakt, „ritualne“ elemente na početku i kraju komunikacije (pitanje „kako ste/si?“ itd.), direktnost kojom se nešto saopštava itd. Svi ovi aspekti su kulturno uslovljeni. Sve to unutar sopstvene kulture uglavnom ne primećujemo, ali u interkulturalnoj komunikaciji, dakle, u komunikaciji s pripadnicima neke druge kulture, to može dovesti do pogrešnih interpretacija, nesigurnosti i nesporazuma. Tome u migracionom kontekstu može doprineti činjenica da je takva komunikacija često obeležena asimetrijom moći i klišeiziranim slikama o strancima. Utoliko je važnije izgraditi svestan i diferenciran pristup u interkulturalnoj komunikaciji, koji podstiče sposobnost delanja u plurikulturalnim i višejezičnim kontekstima.

Škola može i treba da da važan doprinos izgradnji interkulturalne komunikacione kompetencije. To važi za redovnu nastavu u kulturno heterogenim razredima kao i za nastavu maternjeg jezika u dopunskim školama u jezički i kulturno homogenim grupama. Ova nastavna jedinica daje predloge i primere za razvijanje senzibilnosti i kompetencije u odnosu na komunikacione procese u dopunskoj nastavi maternjeg jezika. Uz pomoć različitih vežbi, simulacija, scenskih igara, učenici opažaju komunikacione procese, reflektuju sopstveni način komuniciranja, upoznaju zamke interkulturalne komunikacije i razvijaju strategije za poboljšanje sopstvenog ponašanja u komunikaciji. Pri tom važnu ulogu igraju, naravno, resursi i iskustva samih učenika, jer oni svakodnevno moraju da se kreću, orijentišu i sporazumevaju u i između dve kulture.